

Aktsomhetsvurderinger i henhold til åpenhetsloven for GL-Bygg AS

Rapporten gjelder for	GL-Bygg AS
Hjemmelsgrunnlag	Åpenhetsloven av 01.07.2022
Ansvar for etterlevelse av lovkrav	Styret v/daglig leder
Ansvar for revidering av rapport	Styret v/daglig leder
Utgivelsesdato	30.06.2023
Siste gjennomførte revidering	30.06.2023

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
1. Åpenhetsloven	4
1.1. Lovens formål	4
1.2. Lovens virkeområde	4
1.3. Større virksomheter	4
1.4 Lovens innhold	4
2. Rapportens formål	5
3. Virksomheten	5
3.1. Organisering	5
3.2. Driftsområde	6
4. Interne forhold	7
4.1. Rutiner og retningslinjer	7
4.2. Grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	7
4.3. Arbeid for alle	7
4.4. Ansatte i fokus	7
4.5. Helsefremmende arbeidsplass	8
4.6 Intern risikovurdering	8
5. Aktsomhetsvurderinger av leverandører	10
5.1. Kartlegging	10
5.2 Avgrensninger	11
6. Hovedfunnene i undersøkelsen	11
6.1 Produktrisiko	13
6.2 Risiko for forurensning	14
6.2 Risiko for fysisk skade/ulykke	14
7. Oppfølging av risiko	15
8. Informasjonsplikt	15
8.1. Håndtering	16
9. Offentliggjøring	16
10. Signaturer	16
Referanseliste	17

FORORD

Åpenhetsloven trådte i kraft 1.juli 2022¹. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester.

Formålet med denne rapporten er å redegjøre for hvordan GL-Bygg AS arbeider for å fremme menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og de aktsomhetsvurderinger vi utfører i henhold til åpenhetsloven. Videre skal rapporten gi offentligheten innsikt i hvordan vi håndterer og begrenser potensielle negative effekter i disse områdene.

Arbeidet med rapportering etter åpenhetsloven er styrevedtatt og forankret i våre retningslinjer, og vil inngå som en integrert del av vår arbeidshverdag. Vi driver vår virksomhet etter norsk lov, og gjennom åpenhetsloven sørger vi for å drive vår virksomhet i samsvar med [OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper](#)².

Denne rapporten omfatter kartlegging og risikovurdering både av egen virksomhet og vår leverandørkjede for kalenderåret 2022, og er utarbeidet med bistand fra SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS.

¹ LOV-2021-06-18-99

[Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold \(åpenhetsloven\) - Lovdata](#)

² Organization for Economic Co-operation and Developments (OECD) retningslinjer for flernasjonale selskaper, 2011 Edition. Tilgjengelig fra regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/263/files/2013/11/OECD_retningslinjer_web.pdf

1. ÅPENHETSLOVEN

1.1. LOVENS FORMÅL

Åpenhetsloven trådte i kraft 1.juli 2022. Formålet med loven er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester.

Loven har også som formål å sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan bedriften håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette omfatter både hva virksomheter gjør for å forebygge og begrense risikoen for negative konsekvenser, og hva virksomheter gjør for å stanse og begrense faktiske negative konsekvenser som virksomheten har avdekket.

1.2. LOVENS VIRKEOMRÅDE

Åpenhetsloven slår fast at bestemmelsene gjelder for større virksomheter som er hjemmehørende i Norge, og som tilbyr varer og tjenester i eller utenfor Norge. Loven gjelder også for større utenlandske virksomheter som tilbyr varer og tjenester i Norge, og som er skattepliktige til Norge etter norsk intern lovgivning.

1.3. STØRRE VIRKSOMHETER

Med større virksomheter menes virksomheter som er omfattet av regnskapsloven § 1-5, eller som på balansedagen overskrider grensene for to av følgende tre vilkår:

1. Salgsinntekt: 70 millioner kroner.
2. Balansesum: 30 millioner kroner
3. Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk.

GL-Bygg faller inn under åpenhetslovens virkeområde, og er dermed definert som større virksomhet etter loven.

1.4 LOVENS INNHOLD

Åpenhetsloven slår fast at virksomheter som er omfattet av loven skal utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med Organization for Economic Co-operation and Developments (OECD) [retningslinjer for flernasjonale selskaper](#)³. Videre er det publisert en [veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv](#)⁴. Retningslinjene og veilederen ligger til grunn for aktsomhetsvurderingen presentert i denne rapporten.

En aktsomhetsvurdering er en prosess for å kartlegge, risikovurdere og følge opp hvordan en virksomhet håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser av sin virksomhet, både internt og i sin leverandørkjede. Aktsomhetsvurderingene skal redegjøres for årlig, ved vesentlige endringer i

³ Organization for Economic Co-operation and Developments (OECD) retningslinjer for flernasjonale selskaper, 2011 Edition. Tilgjengelig fra regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/263/files/2013/11/OECD_retningslinjer_web.pdf

⁴ OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv, Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv, 04/2019. regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/263/files/2019/09/201904_OECD_DDveileder_nettil.pdf

risikovurderingene. Åpenhetsloven innebærer også at GL-Bygg har en informasjonsplikt om hvordan de håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser med bakgrunn i aktsomhetsvurderingene.

Aktsomhetsvurderingene skal utføres regelmessig og stå i forhold til virksomhetens størrelse, virksomhetens art, konteksten virksomheten finner sted innenfor, og alvorlighetsgraden av og sannsynligheten for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

2. RAPPORTENS FORMÅL

Formålet med rapporten er å redegjøre for GL-Bygg AS sitt arbeid for å fremme menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Videre er formålet å redegjøre for de aktsomhetsvurderinger som er gjort av egen virksomhet og av virksomhetens leverandørkjede, for å kunne overholde pliktene etter åpenhetsloven.

Gjennom rapporten skal vi sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan vår virksomhet håndterer negative konsekvenser på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vi forplikter oss til å være åpen om hva virksomheten foretar seg for å forebygge og begrense risikoen for potensielle negative konsekvenser, og hva virksomheten gjør for å stanse og begrense faktiske negative konsekvenser som virksomheten avdekker.

Rapporten er også ment som et viktig verktøy i vårt videre arbeid med å fremme grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter. Den vil sette grunnlaget for hvordan vi fremover skal jobbe med å konstatere risiko, og hvordan vi deretter skal begrense, forhindre eller stanse faktisk og potensiell risiko i vår egen virksomhet og i leverandørkjeden.

GL-Bygg ønsker å bidra til å ivareta og styrke FNs bærekraftsmål (Figur 1). Vi anerkjenner vårt ansvar med å bidra til en bærekraftig utvikling for næringslivet og sivilsamfunnet. Foreliggende rapport treffer innenfor flere av FNs bærekraftsmål, herunder å utrydde fattigdom, god helse, likestilling mellom kjønnene, rent vann og gode sanitærforhold, anstendig arbeid og økonomisk vekst, mindre ulikheter, fred og rettferdighet, og samarbeid.

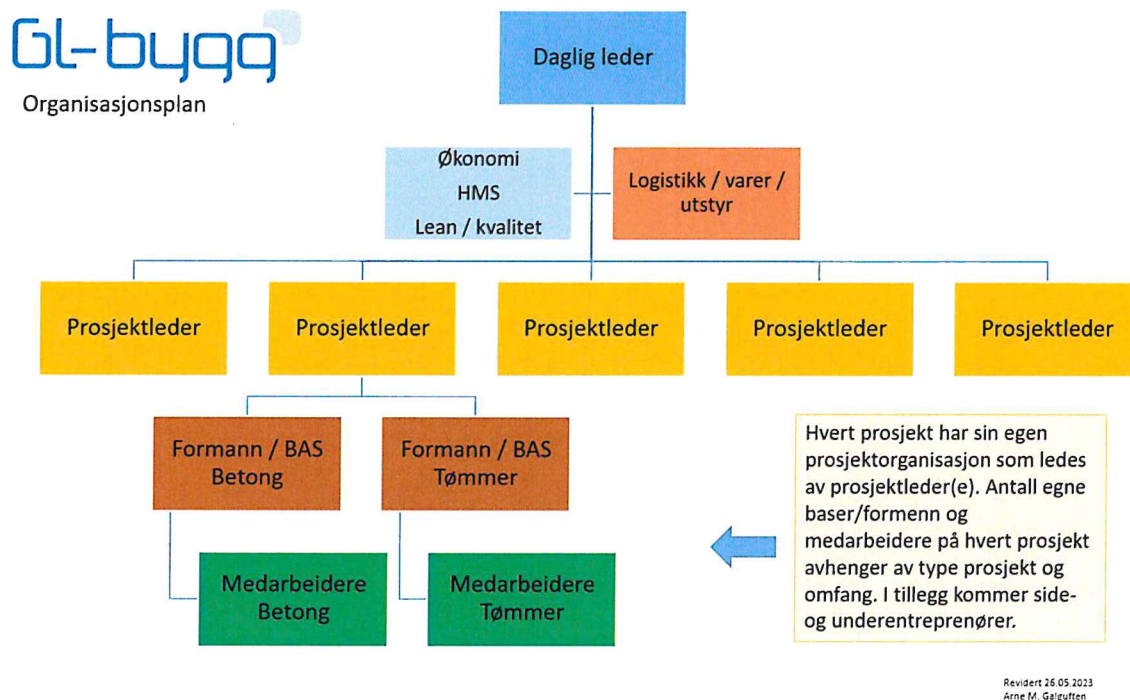
Figur 1: FNs bærekraftsmål (Figuren er hentet fra unicef.no, 06.06.2023).

3. VIRKSOMHETEN

3.1. ORGANISERING

For å sikre og aktivt ha kontroll på alle delene av å drive i byggebransjen har vi en organisering hvor vi har etablerte roller med ansvarsområder som tydelig viser hvem som skal gjøre hva (Figur 2). På et

overordnet nivå er vi organisert som vist i figuren under. Når vi kommer til enkelt prosjekter etableres egne prosjektorganisasjoner som skal ivareta alle rollene knyttet til sunn drift i prosjektene.

Figur 2: GL-Byggs eget organisasjonskart

3.2. DRIFTSOMRÅDE

GL-Bygg AS er en tradisjonell entreprenør med hovedvekt på fagene tømmer og betong. Vi ble etablert i 1988, og har siden den gang utført byggeoppdrag innenfor skoler, alders- og omsorgsbygg, kulturhus, idrettshaller, basseng, handels- og produksjonslokaler, kai og broanlegg, smoltanlegg, lakseslakteri, leiligheter og boliger. Kort sagt, vi utfører oppdrag på de fleste typer byggerier som finnes i mindre byer og på landsbygda i Norge.

GL-Bygg AS er en regional aktør når det gjelder vår virksomhet knyttet til tradisjonelle byggeprosjekter. Markedsområdet har tradisjonelt vært Namdalen og søndre deler av Nordland. Når det gjelder byggeprosjekter mot blå sektor, dvs. lakseslakterier og settefiskanlegg er vi en nasjonal aktør. Vi har pr. juni 2023 ca. 70 ansatte, hvorav 60 ansette er knyttet til produksjon på byggeplass, og de øvrige 10 ansatte er prosjektledere, økonomi og administrasjonsansatte, helse-, miljø-, og sikkerhetsansvarlige og kvalitetssikringsansvarlige.

GL-Bygg AS skal være en bærekraftig entreprenør, med langsiktig verdiskaping tuftet på god drift, digitalisering, kontinuerlig forbedring, og evnen til å drive god prosjektstyring. Vi skal videreutvikle helse, miljø og sikkerhet (HMS), hver dag skal vi være en helsefremmende arbeidsplass, og vi har et tydelig mål om null arbeidsrelatert skadefravær. For våre kunder skal vi være en allsidig løsningsarkitekt for små og store byggherrer. Gjennom tett oppfølging, en godt sammensveiset

arbeidsstokk og en moderne utstyrspark løser vi oppdragene sikkert og effektivt til både blå og grønn næring.

4. INTERNE FORHOLD

4.1. RUTINER OG RETNINGSLINJER

I henhold til åpenhetsloven skal det redegjøres for virksomhetens arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i interne retningslinjer og rutiner, i tillegg til varslingskanaler og klagemekanismer som skal bidra til å avdekke negative konsekvenser. Videre beskrives det hvordan GL-Bygg arbeider for å sikre interne forhold i egen virksomhet, hvilke risikoområder som foreligger og oppfølging av disse.

Samfunnsansvar er en integrert del av vår virksomhet og rettes fokus mot på alle nivåer i beslutningsprosessene til GL-Bygg. Vi forplikter oss til respektere og fremme grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i alle sider av arbeidsforholdet.

4.2. GRUNNLEGGENDE MENNESKERETTIGHETER OG ANSTENDIGE ARBEIDSFORHOLD

Vårt arbeid med å jobbe for anstendige arbeidsforhold og grunnleggende rettigheter er en jobb som har pågått i mange år. Både eiere av GL-Bygg og ledelsen er tydelige på at vår viktigste ressurs er menneskene vi jobber med. Arbeidet med aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven er forankret gjennom ansvarlighet i våre retningslinjer som styrer hvordan GL-Bygg arbeider med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, slik at dette innarbeides i den ordinære forretningsdriften.

I styremøte 1. desember 2022 fattet styret i GL-Bygg AS følgende vedtak:

Sak 07: Åpenhetsloven

Vedtak: Styret beslutter at selskapet v/daglig leder skal igangsette nødvendige tiltak for å følge de krav som stilles i åpenhetsloven, og det bes om at daglig leder holder styret løpende oppdatert på arbeidet samt at evt. saker fremlegges for Styret ved behov for forankring eller behandling.

4.3. ARBEID FOR ALLE

For å skape en rettferdig økonomisk vekst og nye arbeidsplasser, jobber vi i GL-Bygg aktivt med å inkludere de unge i arbeidsmarkedet, sørger for faste og trygge arbeidsplasser, legger til rette for å få flere kvinner i arbeid og gjennom våre tjenester bidrar vi til å redusere andelen svart arbeid. De ansatte er fundamentet i bedriften og vi ønsker å utdanne våre egne fagfolk.

Mål vi har satt oss:

- Til enhver tid ha 5 lærlinger
- Øke andelen kvinnelig ansatte med minimum 1 årlig.
- Innen 2030 skal 80% av de ansatte ha fagbrev.

4.4. ANSATTE I FOKUS

I GL-Bygg AS har vi en lang tradisjon med å sette ansatte i fokus. Denne innsatsen ble ytterligere styrket da vi høsten 2019 opprettet en stilling som HMS-leder i GL-Bygg. For å lykkes med denne jobben, jobber vi aktivt med følgende punkter:

- Forebygging av arbeidsrelaterte skader, nedsatt helse og sykefravær for alle ansatte
- Benytter kun godkjente og formålstjenlige klær og utstyr, og vi har rutiner slik at utslitt utstyr erstattes med nytt.
- Arbeider systematisk med å kartlegge avvik. Det er innarbeidet en kultur hos alle i bedriften, hvor det å melde og ta tak i avvik er blitt en naturlig del av arbeidshverdagen.
- AMU (arbeidsmiljøutvalget) i bedriften benyttes aktivt i arbeidet for å skape et godt og tryggere arbeidsmiljø.
- Vi respekterer og følger krav og forpliktelse som stilles gjennom lovverk, forskrifter og bestemmelser.
- Har fokus på kjøreadferd og sikkerhet til/fra byggeplassen.

For å nå disse målene har vi tatt i bruk flere metoder og verktøy, blant annet forbedringsgrupper/Lean Team, kompetansesystemer, medarbeiderundersøkelser, strategiimplementering og tavlemøter. Ved hjelp av disse verktøyene skal vi i fellesskap med våre ansatte sørge for en bærekraftig arbeidsplass hvor menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter står i fokus.

4.5. HELSEFREMMEDE ARBEIDSPASS

GL-Bygg arbeider hver dag mot å være en inkluderende og helsefremmende arbeidsplass, og vi utfører våre oppgaver på en måte som gjør at både vi og våre samarbeidspartnere opplever økt arbeidshelse. Vi arbeider aktivt med å legge til rette for et godt fysisk og psykososialt arbeidsmiljø.

Mål vi har satt oss:

- Gjennomføring av interne helseundersøkelser hvert tredje år
- Sykefravær under 3%
- Null arbeidsrelatert fravær
- Vi jobber aktivt for at våre byggeplasser kun skal være fossilfrie. Vi har videre fokus på håndtering av avfall og legger til rette for en sirkulær økonomi.

4.6 INTERN RISIKOVURDERING

GL-Bygg har foretatt en intern risikovurdering basert på våre retningslinjer og rutiner.. I tillegg til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold har vi lagt til grunn klima og miljø, antikorrupsjon og kundeinteresser i vår vurdering. Tabell 1 gir en oppstilling av vår interne risikovurdering.

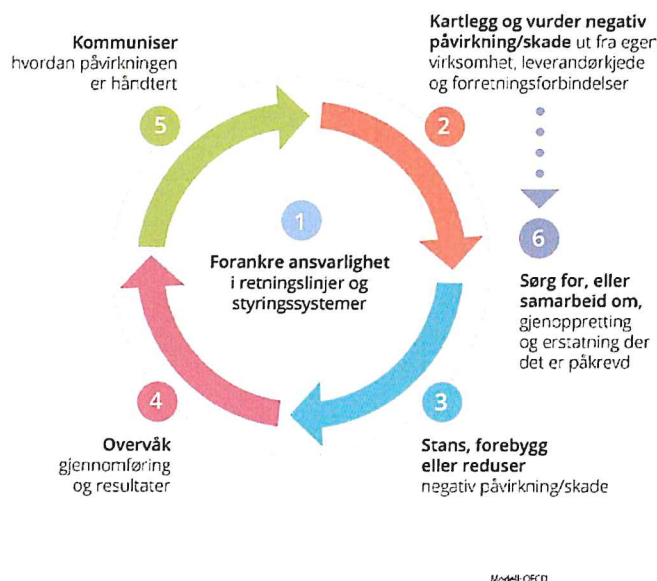
Tabell 1: Oppstilling av intern risikovurdering.

Tema	Risiko	Sammendrag
Menneskerettigheter	Lav	GL-Bygg har over lengre tid arbeidet med å styrke grunnleggende menneskerettigheter i vår virksomhet. Vi har forankret arbeidet i våre interne retningslinjer hvor vi retter fokus mot alle våre ansatte. De tiltak og rutinene som er iverksatt skal også bidra til å fange opp dersom det oppstår risiko for våre ansattes sikkerhet og trivsel. For GL-Bygg er det viktig å kontinuerlig følge opp og kommunisere godt med de ansatte i bedriften. Vi har derfor etablerte rutiner for oppfølging av ansatte i form av spørreundersøkelser som sendes ut i forkant av hvert møte i Arbeidsmiljøutvalget (AMU). Å fremme grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter vil prioriteres og følges opp under alle sidene av arbeidsforholdet, fra ansettelsestidprosessen til avslutningen av arbeidsforholdet.
Anstendige arbeidsforhold	Lav	Vi arbeider aktivt med å sikre en helsefremmende arbeidsplass, som legger til rette for et godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø. Det sørges for at ansatte varsles i rimelig tid om endringer som kan/vil ha betydning for deres arbeidshverdag, både enkeltvis og som enhet. Vi arbeider målrettet for å oppnå gode resultater når det gjelder helse og sikkerhet på arbeidsplassen, og vi har derfor stort fokus på å gi alle våre ansatte nødvendig opplæring.
Klima og miljø	Middels	GL-Bygg har et ønske og ambisjon om at vår virksomhet skal bidra til utvikling som er bærekraftig for miljø og klima. Vårt mål er å bidra til en bærekraftig utvikling som imøtekommer dagens behov, uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. Vi har fokus mot at vår bedrift skal være verdiskapende, og vi arbeider aktivt mot å skape verdi for våre ansatte, kunder og bedriften. Vi tar derfor vårt ansvar for å begrense forringelse på natur og miljø. Vi retter fokus mot de områdene og operasjonene som kan skape risiko for miljø og omgivelser, herunder risiko for støy, støvansamling og luftkvalitet.
Antikorrupsjon	Lav	GL-Bygg tolererer ingen form for korrupsjon i vår forretningsvirksomhet og oppfordrer våre leverandører og forretningsforbindelser overholder gjeldende lover og forskrifter mot korrupsjon og bestikkelser, i egen og virksomhet og i verdikjeden.

Kundeinteresser	Lav	Vi har fokus på kvalitetssikring og gode kundeopplevelser, og gjennomfører tiltak som skal sikre at våre tjenester alltid skal ha god kvalitet og høy kundetilfredshet. Vi jobber kontinuerlig med sikkerhet og personvern av våre kunder, og sørger for at all data blir innhentet, forvaltet og håndtert på en trygg og sikker måte.
-----------------	-----	--

5. AKTSOMHETSVURDERINGER AV LEVERANDØRER

Foreliggende rapport er utarbeidet i samsvar med OECDs aktsomhetsmodell for vurdering av ansvarlig næringsliv (OECD, 2019). Rapporten er bygd på de seks ulike stegene som fremkommer av modellen (Figur 3).

Figur 2: OECDs 6-stegsmodell for aktsomhetsvurderingsprosessen. (Figuren er hentet fra OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv, 22.05.2023)

5.1. KARTLEGGING

I henhold til åpenhetsloven skal det redegjøres for aktsomhetsvurderinger av virksomhetens leverandørkjede. Fokuset videre er derfor å beskrive GL-Bygg sitt leverandørbylde, hvordan vi har gått fram i kartleggingsfasen, våre risikovurderinger og risikoområder, samt oppfølging av disse.

Prosessen med kartlegging av våre leverandører har foregått i form av et leverandøruttrekk av samtlige av våre leverandørforbindelser for kalenderåret 2022. Det totale leverandøruttrekket for denne perioden utgjorde et antall på 249 leverandører. Denne andelen består av leverandører som tilbyr både varer og tjenester.

Begrunnelsen for at vi har valgt å gå bredt ut er for å innhente mer data og statistikk for å lettere kunne se en «trend» knyttet til ulike bransjer eller virksomheter.

Vi har utformet et spørreskjema som vi har benyttet i vårt arbeid med å rapportere etter åpenhetsloven. Formålet med undersøkelsen har vært å kartlegge aktuell og potensiell risiko og negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold i vår leverandørkjede og forretningsforbindelser. Gjennom undersøkelsen har vi stilt spørsmål om hvilke tiltak våre leverandører har iverksatt for å fremme grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet.

5.2 AVGRENSNINGER

Leverandøruttrekket er foretatt for kalenderåret 2022. Dette er gjort for å rette fokus mot de leverandørene som knytter seg til det året åpenhetsloven trådte i kraft.

Samtidig er det gjort en avgrensning av hvor dypt i verdikjeden vi aktsomhetsvurderer i første omgang. Innen 30.06.2023 har vi valgt å fokusere på førsterelasjons leverandører, og vil av den grunn avgrense mot de leverandørene som ikke står i direkte relasjon til vår virksomhet.

Med utgangspunkt i leverandøruttrekket har vi valgt å gå videre med totalt 143 leverandører. Dette antallet baserer seg på en forholdsmessighetsvurdering hvor vi har satt den øvre kostnadsgrensen til NOK 10.000,- per leverandør. Årsaken til denne avgrensningen er at vi anser vår påvirkningskraft som svært liten i de tilfeller vi har benyttet oss av leverandører under denne kostnadsgrensen.

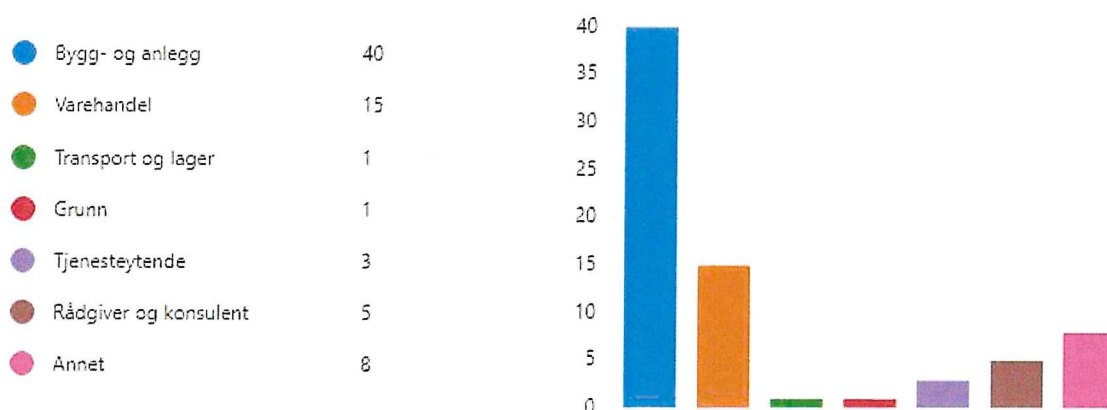
Vi har videre avgrenset mot tjenesteytende virksomhet. Bakgrunnen for denne avgrensningen er at vi hadde behov for å begrense antallet leverandører noe, da vi har et ønske om å gjennomføre et grundigere arbeid med færre leverandører, for deretter å følge opp resterende leverandører i neste runde. Begrensningen er også begrunnet i at vi ser tendenser til, basert på våre foreliggende kilder, at det kan forekomme høy grad av risiko i tilknytning produksjon av varer.

6. HOVEDFUNNENE I UNDERSØKELSEN

Av totalt 143 leverandører er det mottatt 74 besvarelser. Av de mottatte besvarelsene består majoriteten i hovedsak av virksomheter tilknyttet bygg- og anleggsbransjen, mens resterende består av virksomheter innenfor varehandel, transport og lager, grunn, tjenesteytende, rådgiver og konsulent eller annet (Figur 4).

2. Bransje?

[Flere detaljer](#)

Figur 3: Tall hentet fra spørreundersøkelse sendt ut av GL-Bygg til sine leverandører.

Samtlige leverandører har blitt aktsomhetsvurdert etter to forhold, produktrisiko og landrisiko (Tabell 2).

For produktrisiko er høyrisikolisten fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) benyttet⁵. DFØ har utviklet en liste over produkter der det finnes bred dokumentasjon på systematiske brudd på menneskerettigheter, ILOs kjernekonvensjoner og nasjonale arbeids-, helse-, miljø- og sikkerhetslover i leverandørkjeden, fra råvareuttak til endelig produktsammensetting. Denne dokumentasjonen er basert på rapporter fra blant annet ILO og US Department of Labour, samt forskningsrapporter og rapporter fra fagforeninger og sivilsamfunnsorganisasjoner. I vår vurdering har vi tatt utgangspunkt i de utvalgte produktene i listen, men anerkjenner at det likevel kan være risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold fra produkter som ikke er definert i listen.

Landrisiko er vurdert ved hjelp av International Trade Union Confederations (ITUC) Global Rights Index 2022⁶. Dette er en årlig indeks som vurderer og rangerer land på arbeidstakerrettigheter. Den vurderer aspekter som foreningsfrihet, kollektiv forhandlingsrett, og beskyttelse mot diskriminering og tvangsarbeid.

Tabell 2: Vurderingskriterier

Risiko	Vurdering	Vurderingskriterier
Landrisiko	Risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter Risiko for brudd på anstendige arbeidsforhold	Countries and Territories – Freedom House ITUC GRI – Home (globalrightsindex.no)

⁵ DFØs høyrisikoliste
anskaffelser.no/berekraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten

⁶ ITUC Global Rights Index 2022
globalrightsindex.org/en/2022

Produktrisiko	Produktkategorier med høy risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter	Høyrisikolisten – Anskaffelser.no (DFØ)
---------------	---	---

6.1 PRODUKTRISIKO

Det er gjennomført en kvalitativ aktsomhetsvurdering av våre leverandører basert på varekategorier (Tabell 2). Denne er basert på antall treff av total leverandørbase i DFØs høyrisikoliste og er kvalitativt vurdert opp mot leverandørkostnad. Hensikten bak vurderingen er å gjøre en innledende aktsomhetsvurdering for å rette fokus på innkjøpskategorier hvor det kan forekomme høyere risiko for brudd, samt peke på forbedringsområder for oppfølging.

Vi har vurdert risikomentene fra *svært høy* til *lav*, hvor *svært høy* betyr at det er stor risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i varens verdikjede. Motsatt betyr *lav* at det er liten til ingen risiko for brudd innenfor disse temaene.

Tabell 2: Innledende vurdering av produktrisiko.

Risikomomenter i leverandørkjeden, produkt	Risiko
Biler og andre kjøretøy Som maskinentreprenør knytter en stor del av leverandørbasen seg til innkjøp av maskiner, deler og tilhørende tjenester. Kjøp av tunge maskiner innebærer en rekke risikoer knyttet til brudd på grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeden. Kjøretøy består av mange komponenter fra forskjellige land, noe som skaper komplekse leverandørkjeder og øker risikoen for mangel på gjennomsiktighet. Risiko er særlig fremtredende i produksjon av komponenter og utvinning av råvarer som batterier, metaller og gummi, ofte i høyrisikoland. Typiske risikoområder inkluderer lav lønn, dårlige arbeidsforhold, mangel på fagforeningsrettigheter, dårlige levekår og barnearbeid.	Høy
Bygg- og anleggsmaterialer Kjøp av byggematerialer, som stein og metall, kan være knyttet til risikoer for brudd på menneskerettigheter og miljøhensyn. Disse risikoene er til stede på grunn av komplekse, globale leverandørkjeder som er involvert i utvinning og produksjon av disse materialene. Utvinning av stein kan være forbundet med høy risiko for barnearbeid, tvangsarbeid, farlige arbeidsforhold og utilstrekkelige lønninger. På samme måte kan metallproduksjon medføre høy risiko for lignende problemer, i tillegg til betydelig potensial for negative effekter på klima og miljø.	Middels
Elektronikk/risiko for konfliktmineraler Det er tilknyttet høy risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold i leverandørkjeden for IT-utstyr, hvor det mest alvorlige risikonivået er knyttet til utvinning av råvarer og konfliktmineraler. Det er også risiko for brudd på arbeidstakerrettigheter i produksjonsanlegg, spesielt i Asia, hvor tvungen overtid, lav lønn og mangel på fagforeningsrettigheter er kjente	Høy

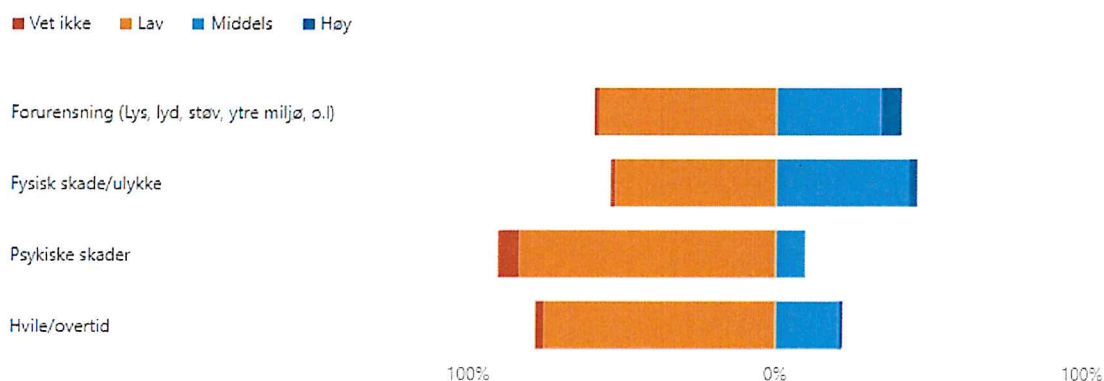
utfordringer. Komponentene og råvarene kommer typisk fra land med kjente menneskerettighetsbrudd, som barnearbeid og tvangsarbeid.	
Møbler, annet utstyr For møbler og annet småutstyr er det i sammenstillingen av varene generelt lav risiko. Risikoen knytter seg til komponentene og råvarene som inngår, som i likhet med byggevarer kommer fra komplekse og uoversiktlige leverandørkjeder hvor det potensielt er svært høy risiko for brudd på menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljøvern.	Lav

6.2 RISIKO FOR FORURENSNING

Gjennom vår undersøkelse har vi avdekket at det foreligger middels grad av faktisk risiko tilknyttet forurensning på arbeidsplassen. Innenfor denne kategorien inkluderes blant annet belysning, skadelige støynivå, høy grad av støvansamling, samt andre ytre påvirkninger som kan være til skade (Figur 5)

10. Hvilke områder for risiko foreligger din virksomhet og hvor stor risiko er det?

[Flere detaljer](#)

(Figur 4: Tall hentet fra GL-Byggs spørreundersøkelse sendt ut til egne leverandører)

Vi i GL-Bygg tar denne risikoen på alvor og ser sammenheng med at risiko tilknyttet forurensning av ytre miljø kan føre med seg en helserisiko for ansatte, men også for naturen og omgivelsene.

6.2 RISIKO FOR FYSISK SKADE/ULYKKE

Resultatene fra undersøkelsen viser også til at det foreligger middels grad av faktisk risiko tilknyttet fysisk skade og ulykker i leverandørenes virksomhet. Momentene i forrige kapittel har overføringsverdi når det kommer til risiko for fysisk skade og ulykke for de ansatte. Miljødirektoratet har gitt uttrykk for at det ved større arbeider med lang varighet bør luftforurensning ses i sammenheng med [retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging \(T-1442\)](#), da samspillet mellom disse forsterker ulemper og helsemessige konsekvenser fra bygg- og anleggsvirksomhet.

Undersøkelsen viser at også enkelte leverandører gir uttrykk for potensiell risiko tilknyttet håndtering av farlige kjemikalier og gasser. Slike tilfeller regulerer også av forskrift om utførelse av arbeid og fremkommer av [Kapittel 3 om Arbeid hvor kjemikalier kan utgjøre en fare for arbeidstakers sikkerhet og helse.](#)

7. OPPFØLGING AV RISIKO

GL-Bygg tar lovverket og prinsippene på alvor, og arbeider systematisk for å aktsomhetsvurdere egne, leverandørkjedens og andre forretningspartners operasjoner og aktiviteter. Vi arbeider også aktivt med å innarbeide forventninger og retningslinjer rundt ansvarlig næringsliv i samtlige avtaler med våre leverandører og forretningspartnere. Sistnevnte inngår som en del av de tiltak som skal arbeides med kontinuerlig, i tråd med til enhver tid gjeldende regelverk. Hvilke forventninger og krav vi stiller til våre leverandører og forretningspartnere vil bli kommunisert ut til alle interesserte og berørte parter.

De viktigste områdene å følge opp for GL-Bygg er de leverandørene og bransjene som innehar en høy grad av produktrisiko. Gjennom vår første aktsomhetsvurdering finner vi at leverandører innen kjøretøy og maskinindustrien potensielt kan utgjøre høy risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidsforhold. Middels risiko er funnet i forbindelse med bygg- og anleggsmaterialer. Elektronikk og IKT-utstyr, selv om det utgjør en mindre prosentandel av vårt totalinnkjøp, har også høy risiko.

Oppsummert finner vi at vi har en variert risikoprofil som vil kreve ytterligere kartlegging av leverandørers risikostyring for å dempe vår totale risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold gjennom det vi kjøper inn av varer og tjenester.

En av våre viktigste prioriteringer er å sikre god dialog og godt samarbeid med våre leverandører og forretningsforbindelser for å sikre en ansvarlighet i alle ledd av leverandørkjeden. Vi har tro på at en åpen dialog og god oppfølging kan bidra til å øke kunnskapsnivået virksomhetene imellom, og at vi derfor kommer langt med å kommunisere ut hvilke forventninger og prioriteringer som er viktige for oss i GL-Bygg AS. Vi rettes samtidig fokus innover i egen virksomhet og anerkjenner vår påvirkningskraft henger tett sammen med vår innkjøpspraksis, både i positiv og negativ forstand. En viktig del av vårt oppfølgingsarbeid vil derfor være å legge grunnlaget for en ansvarlig innkjøpspraksis.

Vi i GL-Bygg gjør oppmerksom på at vi arbeider kontinuerlig med å forbedre og oppdatere innholdet i våre bærekraftsrapport. Arbeidet med rapportering etter åpenhetsloven er forankret i selskapets retningslinjer, og vil inngå som en integrert del av vår arbeidshverdag. Vi sørger således for å drive vår virksomhet i samsvar med OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv (OECD, 2011)

8. INFORMASJONSPLIKT

Etter 1. juli 2022 kan alle kreve å få informasjon fra virksomhetene om hvordan de håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser som er vurdert i aktsomhetsvurderingene. Dette følger av åpenhetsloven § 6. Retten til informasjon omfatter både generelle informasjon om hvordan virksomheten håndterer negative konsekvenser, og spesifikke informasjon knyttet til varer og tjenester. Et krav om informasjon kan avslås dersom gitte vilkår i § 6 annet ledd er oppfylt, unntatt krav om informasjon om faktisk negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter som virksomheten er kjent med. Ved avslag om forespørsler om informasjon er det spesifikke

opplysningskrav i § 7.

Forespørsel om informasjon må gis skriftlig. Svaret skal også være skriftlig, dekkende og forståelig. Svaret skal gis innen tre uker fra forespørselen er mottatt. I enkelte tilfeller kan det være grunnlag for utsattfrist, men da må det informeres om hvorfor og når svar kan ventes.

8.1. HÅNDTERING

GL-Bygg forplikter seg til å følge opp og besvare samtlige henvendelser som retter seg mot aktsomhetsvurderingen, samt håndtering og tiltak for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser på grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold, både i direkte og i indirekte tilknytning til egen virksomhet. Videre forplikter vi oss til å besvare henvendelsene innenfor fastsatt frist, og herunder unngå utsettelse av fristen så langt det lar seg gjøre.

9. OFFENTLIGGJØRING

Det stilles krav til at rapporten skal gjøres lett tilgjengelig på virksomhetens nettsider. GL-Bygg forplikter seg til å offentliggjøre sin rapport på sine nettsider innen 30. juni hvert år. Videre forplikter vi oss til å oppdatere den offentlige rapporten fortløpende dersom det skjer vesentlige endringer i virksomhetens risikovurderinger. Det må ses i sammenheng med at aktsomhetsvurderingene skal utføres regelmessig.

Styrets redegjørelse er underskrevet i tråd med reglene i regnskapsloven § 3-5, av samtlige styremedlemmer og daglig leder.

10. SIGNATURER

Denne redegjørelsen er underskrevet i tråd med reglene i regnskapsloven § 3-5, altså av samtlige styremedlemmer og daglig leder

Skogmo 30.06.2023

Arne M. Galguten

Daglig leder

REFERANSELISTE

- Åpenhetsloven, 2022. *Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold*. Tilgjengelig fra [Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold \(åpenhetsloven\) - Lovdata](#), lastet ned 11.05.2023.
- Regnskapsloven, 1988. *Lov om årsregnskap m.v.* Tilgjengelig fra [Lov om årsregnskap m.v. \(regnskapsloven\) - Lovdata](#), lastet ned 11.05.2023.
- OECD, 2019. OECD (Organization for Economic Co-operation and Development), *OECDs veileder for virksomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv*, Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv, 04/2019. Tilgjengelig fra https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/263/files/2019/09/201904_OECD_DDveileder_nettil.pdf, lastet ned 06.05.2023.
- OECD, 2011. OECD (Organization for Economic Co-operation and Development), *OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper*, 2011 Edition. Tilgjengelig fra https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/263/files/2013/11/OECD_retningslinjer_web.pdf, lastet ned 06.06.2023.
- Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid), 2011. Tilgjengelig fra <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-06-1357?q=forskrift%20om%20utf%C3%B8relse%20av%20arbeid>, lastet ned 24.06.2023.
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021), 2021. Tilgjengelig fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/7d2793f6d8254e4b9cc2c4f33592657f/t-1442-2021.pdf>, lastet ned 24.06.2023.